

Pradžia>Šeimos teisė ir paveldėjimas>Šeimos išlaikymas

Šeimos išlaikymas

Nyderlandai

1 Ką praktikoje reiškia sąvokos „išlaikymas“ ir „išlaikymo pareiga“? Kokie asmenys turi mokėti išlaikymo išmoką kitam asmeniui?

Išlaikymas reiškia prievolę prisidėti prie išlaikymo kreditoriaus pragyvenimo išlaidų. Pareiga mokėti išlaikymą atsiranda dėl kraujo ryšio ir giminystės, taip pat (ankstesnių) santuokinių ryšių.

Kokie asmenys turi mokėti išlaikymo išmoką kitam asmeniui:

- tėvai savo vaikams;
- vaikai savo tėvams;
- santuoką nutraukęs sutuoktinis kitam sutuoktiniui (buvę registruoti partneriai).

Sutuoktinių santuokos metu galiojanti išlaikymo prievolė išlieka nutraukus santuoką. Sprendime nutraukti santuoką arba vėlesniame sprendime teismas gali priteisti išlaikymo išmoką, kurią vienas buvęs sutuoktinis turi mokėti kitam buvusiam sutuoktiniui, kuris neturi pakankamai pajamų, kad apmokėtų savo pragyvenimo išlaidas (ir galima pagrįstai tikėtis, kad jis tokių pajamų negalės gauti); tokį sprendimą teismas priima pastarojo sutuoktinio prašymu.

Nustatydamas šią išlaikymo išmoką, teisėjas atsižvelgia į vieno buvusio sutuoktinio poreikius ir kito buvusio sutuoktinio lėšas (finansinius išteklius). Svarbūs gali būti ir nefinansiniai veiksniai, pvz., santuokos arba gyvenimo kartu trukmė. Jeigu teismas nenurodo konkretaus išlaikymo prievolės galiojimo termino, išlaikymo prievolė automatiškai pasibaigia po 12 metų. Šį terminą teismas gali pratęsti buvusio sutuoktinio prašymu, kuris išlaikymo reikalauja tais atvejais, kai jo finansinė padėtis yra ypač bloga. Po trumpalaikės (ne ilgiau kaip 5 metus trukusios) bevaikės santuokos išlaikymo prievolė iš esmės galioja ne ilgiau nei pačios santuokos trukmė.

Pirmiau išvardytos nuostatos taip pat taikomos buvusių registruotų partnerių išlaikymui.

Buvę sutuoktiniai gali sudaryti susitarimus dėl tarpusavio išlaikymo nesikreipdami į teismą. Jie paprastai sudaromi susitarimų dėl santuokos nutraukimo forma. Šį susitarimą praktiškai patvirtina teismas priimdamas sprendimą nutraukti santuoką. Toks patvirtinimas suteikia išlaikymo kreditoriui daugiau teisinio užtikrinimo.

Kitos išlaikymo prievolės kategorijos:

Sutuoktiniai / registruoti partneriai

Abu sutuoktiniai ir registruoti partneriai privalo, išskyrus atvejus, kai susiklosto išskirtinės aplinkybės, prisidėti prie šeimos namų ūkio išlaikymo. Šiuo atžvilgiu kitus susitarimus jie gali sudaryti ikivedybinėse arba partnerystės sutartyse.

Biologinis tėvas / motinos sugyventinis

Vaiko biologinis tėvas turi pareigą teikti išlaikymą savo pradėtam (nepripažintam) vaikui tol, kol tas vaikas neturi teisinio šeimos ryšio su šiuo vyru arba kuriuo nors kitu vyru (kitais atvejais, kol nėra teisėto tėvo). Ta pati pareiga yra taikoma moterų, sutikusių atlikti veiksmą, dėl kurio galėjo būti pradėtas vaikas, sugyventiniui.

Bendra globa

Ne tėvas ar ne motina, kuriam kartu su tėvu ar motina yra paskirta vaiko globa, turi pareigą išlaikyti tą vaiką (BW 1:253w straipsnis). Išlaikymo prievolė galioja iki vaiko dvidešimt pirmojo gimtadienio, kada, vaikui sulaukus pilnametystės, bendra globa baigiasi.

Kokiais atvejais?

Apskritai, pareiga mokėti išlaikymą galioja tik jeigu išlaikymo kreditoriui išlaikymas yra reikalingas. Taria, kad asmeniui išlaikymas yra reikalingas, jei jis neturi pakankamai pajamų pats išlaikyti ir negali, kaip galima pagrįstai numatyti, pats jų gauti.

Išimtis

Šios taisyklės išimtis yra tėvų ir nesantuokinių vaikų tėvų išlaikymo pareigos savo nepilnamečiams vaikams ir jauniems suaugusiems vaikams (iki 21 metų amžiaus). Šiais atvejais išlaikymo prievolė galioja, net jeigu išlaikymas kreditoriams nėra reikalingas.

2 Iki kokio amžiaus vaikas gali gauti išlaikymą? Ar skiriasi nuostatos dėl nepilnamečių ir suaugusiųjų išlaikymo?

Jeigu vaikas nėra sulaukęs 18 metų (nepilnamečiai vaikai), tėvai privalo mokėti priežiūros ir auklėjimo išlaidas. Šios išlaidos yra susijusios su pragyvenimo išlaidomis ir kitomis vaiko auklėjimo išlaidomis, pvz., mokymo ir laisvalaikio išlaidos. Tėvai, atsižvelgdami į turimas lėšas, turi pareigą sumokėti priežiūros ir auklėjimo išlaidas. Pareiga galioja net jeigu vaikas turi nuosavų lėšų ir (arba) pajamų.

Jeigu vaikai yra 18, 19 ir 20 metų (jauni suaugusieji), tėvai turi pareigą sumokėti pragyvenimo ir mokymo išlaidas. Pragyvenimo ir mokymo išlaidos yra tokios pat kaip ir vaikystės metu mokamos priežiūros ir auklėjimo išlaidos. Ši išlaikymo prievolė nepriklauso nuo išlaikymo kreditorių poreikių.

Pratęsta išlaikymo prievolė šios kategorijos vaikams galioja net ir tuo atveju, jeigu jie turi savo darbinių pajamų ar savo lėšų, arba yra susituokę. Tačiau jo išlaikymo išmokos poreikio dydis priklauso nuo visų paties vaiko gaunamų pajamų.

Vaikų, kurie yra 21 metų ir vyresni, atžvilgiu tėvai turi išlaikymo pareigą, tik jei vaikui reikalingas išlaikymas ir jis pats savimi pasirūpinti negali. Pavyzdžiui, jei vaikas yra fiziškai arba protiškaitei neįgalus.

3 Ar tam, kad asmeniui būtų skirtas išlaikymas, jis turi kreiptis į kompetentingą valdžios instituciją ar teismą? Kokius svarbiausius dalykus reikėtų žinoti apie šią procedūrą?

Suma, kurią išlaikymo skolininkas privalo mokėti, gali nustatyti pačios šalys sudarydamos sutartį arba tai gali padaryti teismas priimdamas sprendimą.

Tuo atveju, kai nutraukiama santuoka, teismo dažnai prašoma priimti sprendimą dėl buvusio sutuoktinio arba vaiko išlaikymo.

4 Ar prašymą galima pateikti giminaičiui (jei taip, koks glaudus turi būti giminystės ryšys) arba vaiko vardu?

Ne, prašymą turi pateikti išlaikymo kreditoriaus advokatas. Išlaikymo kreditoriams neleidžiama pateikti prašymo be advokato. Nepilnamečiui vaikui atstovauja jo teisinis atstovas (paprastai, tėvas (motina)).

5 Jei asmuo ketina pareikšti ieškinį, kaip jam sužinoti, kuris teismas yra kompetentingas?

Reikia atskirti tarptautinę jurisdikciją (ar Nyderlandų teismai turi jurisdikciją?) nuo vidaus jurisdikcijos (kuris Nyderlandų teismas turi jurisdikciją?).

Tarptautinė jurisdikcija Europos Sąjungoje

Nyderlandų teismo vidaus jurisdikcijos Europos Sąjungoje klausimams taikomas vadinamasis reglamentas „Briuselis I“ (EEX reglamentas). Šiame reglamente pateikiamos taisyklės dėl teismų jurisdikcijos nagrinėjant ieškinius dėl išlaikymo.

Pagal reglamento 2 straipsnį Nyderlanduose gyvenantis išlaikymo skolininkas (atsakovas) paprastai gauna šaukimą į Nyderlandų teismą, kuris įteikiamas išlaikymo kreditoriaus (ieškovo) iniciatyva.

Reglamente „Briuselis I“ taip pat galioja alternatyvi išlaikymo prievolėms taikoma taisyklė. 5 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad valstybės narės teritorijoje gyvenančiam atsakovui gali būti įteikiamas šaukimas atvykti į kitos valstybės narės

teismą, kuris turi kompetenciją pagal teisę į išlaikymą turinčio asmens nuolatinę arba įprastinę gyvenamąją vietą,

arba, jei tai yra papildomas reikalavimas, susijęs su ieškiniu dėl asmenų statuso pagal šeimos teisę, t. y. su santuokos nutraukimo byla, arba, pavyzdžiui, su tėvystės nustatymo byla, į teismą, kuris turi jurisdikciją nagrinėti minėtas bylas, išskyrus atvejus, kai ši jurisdikcija yra pagrįsta tik vienos iš bylos šalių pilietybe.

Pagal pirmąją įtrauką, pvz., Nyderlanduose gyvenantis išlaikymo kreditorius gali įteikti šaukimą į teismą Prancūzijoje gyvenančiam išlaikymo skolininkui, kad jis atvyktų į Nyderlandų teismą, kuris turi tarptautinę jurisdikciją pagal 5 straipsnio 2 dalį. Jurisdikciją turi pareiškėjo gyvenamosios vietos teismas.

Be to, išlaikymo prievolių Europos Sąjungoje atžvilgiu nuo 2011 m. birželio 18 d. galioja 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje.

Išlaikymo reglamente nustatytos jurisdikcijos taisyklės iš esmės atkartoja EEX reglamente. Galioja bendra taisyklė, pagal kurią atsakovo arba išlaikymo kreditoriaus įprastinės gyvenamosios vietos teismas turi jurisdikciją nagrinėti išlaikymo bylas. Kitaip nei EEX reglamente, nėra jokio reikalavimo taikyti išlaikymo reglamento, jeigu atsakovo įprastinė gyvenamoji vieta yra valstybės narės teritorijoje.

Tarptautinė jurisdikcija už Europos Sąjungos ribų

Tais atvejais, kai Nyderlandų teismas turi tarptautinę jurisdikciją už Europos Sąjungos ribų, taikomos toliau nurodytos taisyklės. Jeigu atsakovas (nesvarbu, ar tai kreditorius, ar skolininkas) gyvena už Europos Sąjungos ribų, tuomet minėtas reglamentas „Briuselis I“ netaikomas, o Nyderlandų teismas savo jurisdikciją nustato pagal Civilinio proceso kodeksą (*Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering*). Tuomet Nyderlandų teismas, kuris nagrinėja santuokos nutraukimo bylas, turi įgaliojimus taikyti laikinąsias apsaugos priemones dėl santuokos nutraukimo arba papildomas sąlygas, tokias kaip išlaikymo išmoka ar tolesnis gyvenimas abiem sutuoktiniams priklausančiuose namuose. Todėl Nyderlandų teismas turi jurisdikciją nagrinėti atskirą prašymą dėl išlaikymo išmokos, jeigu pareiškėjas ar viena arba daugiau prašyme nurodytų suinteresuotųjų šalių gyvena Nyderlanduose arba jeigu byla kitais atžvilgiais yra pakankamai susijusi su Nyderlandų teisine sritimi, jeigu minėtas pareiškėjas ar šalis pasirinko Nyderlandų teismą, kaip jurisdikciją turintį teismą, arba jeigu atitinkama šalis įstoja į bylą ir nepareiškia reikalavimo dėl jurisdikcijos nebuvimo.

Vidaus jurisdikcija

Jei Nyderlandų teismas turi vidaus jurisdikciją, galioja taisyklė dėl teismo rūšies (bendrosios kompetencijos teismas, apeliacinis teismas, Nyderlandų Aukščiausiasis Teismas), pagal kurią jurisdikciją išlaikymo bylose turi bendrosios kompetencijos teismas. Konkretus jurisdikciją turintis bendrosios kompetencijos teismas nustatomas pagal Civilinio proceso kodeksą. Jurisdikciją turi pareiškėjo (vieno iš pareiškėjų) arba vienos iš prašyme nurodytų suinteresuotosios šalies gyvenamosios vietos bendrosios kompetencijos teismas, arba, jeigu viena iš šių šalių neturi gyvenamosios vietos, vienos iš šalių faktinės gyvenamosios vietos teismas.

6 Ar ieškovas, pareiškdamas ieškinį teisme, turi veikti per tarpininką (pvz., advokatą, centrinę ar vietos instituciją ir pan.)? Jeigu ne, kokios yra procedūros?

Prašymą priteisti, pakeisti arba nutraukti išlaikymo išmoką privalo pateikti advokatas. Advokatas atstovauja pareiškėjui teismo posėdyje. Advokatų vardus ir pavardes ir kontorų adresus galima rasti [nacionalinės teisininkų draugijos](#) svetainėje.

Taip pat veikia [šeimos teisės advokatų ir santuokos nutraukimo tarpininkų draugija](#), kurios nariai, bet kita ko, specializuojasi santuokos nutraukimo ir išlaikymo srityse. Jų specializacija taip pat apima tarpininkavimą nutraukiant santuoką ir sprendžiant visus su tuo susijusius klausimus.

7 Ar už ieškinių pareiškimą teisme mokami mokesčiai? Jei taip, kokio maždaug dydžio? Jeigu ieškovo finansiniai ištekliai nepakankami, ar jis gali gauti teisinę pagalbą bylinėjimosi išlaidoms padengti?

Su teisingumo vykdymu susijusios išlaidos turi būti sumokamos bylos nagrinėjimo metu teisme. Tai yra teismo žyminis mokestis. Be to, taip pat patiriamos advokato ir antstolio atlyginimo išlaidos.

Jeigu bylos šalis negali sumokėti (visu) advokato išlaidų, ji tam tikromis aplinkybėmis gali prašyti suteikti teisinę pagalbą. Tai vadinama teisinės pagalbos suteikimu. Vyriausybė sumoka dalį išlaidų, o bylos šalis sumoka asmeninę įmoką. Šios asmeninės įmokos dydis priklauso nuo bylos šalies pajamų ir piniginių lėšų. Teisinę pagalbą skiria [teisinės pagalbos taryba](#). Bylos šalis privalo pateikti teisinės pagalbos prašymą tarybai, kuri turi jurisdikciją (t. y. apeliacinio teismo jurisdikcija) pagal advokato kontoros buvimo vietą. Praktiškai prašymą dažnai pateikia advokatas, jei į jį buvo kreiptasi dar prieš pateikiant tokį prašymą.

Be to, būtina pateikti pajamų ir turto deklaraciją (kurią reikia gauti iš gyvenamosios vietos savivaldybės institucijos). Ši deklaracija kartu su prašymu turi būti siunčiama teisinės pagalbos tarybai, kuri išnagrinėja, ar bylos šalis atitinka teisinės pagalbos suteikimo sąlygas. Jei ji atitinka šias sąlygas, išduodamas teisės gauti teisinę pagalbą patvirtinimas. Tokiais atvejais taip pat sumažinamas teismo žyminis mokestis.

Teisė į teisinę pagalbą taip pat galioja su tarpvalstybiniais ginčiais susijusiose bylose, t. y. jeigu pareiškėjas gyvena užsienyje. Ši teisė nustatyta Europos [tarpvalstybinės teisinės pagalbos direktyvoje](#). Teisinės pagalbos galima prašyti remiantis Teisinės pagalbos įstatymo (*Wet op de rechtsbijstand*) 23A–23K straipsniais per Teisinės pagalbos tarybą Hagoje, naudojantis prie šios direktyvos pridėdama teisinės pagalbos prašymų standartine forma, kuri visose valstybėse narėse yra vienoda.

Prireikus [teisinės pagalbos taryba](#) gali padėti pasirinkti advokatą. Tarybos svetainė nurodyta atsakyme į 14.2 klausimą.

8 Kokių rūšių išlaikymą teismas dažniausiai priteisia? Kaip apskaičiuojama išlaikymo suma? Ar pasikeitus materialinei ar šeiminei padėčiai teismo sprendimas gali būti peržiūrėtas? Jei taip, kokia tvarka tai daroma (pvz., pagal automatinio indeksavimo sistemą)?

Priimdamas sprendimą, teismas atsižvelgia į išlaikymo išmokos reikalaujančio arba jį gaunančio asmens poreikius ir asmens, iš kurio reikalaujama mokėti arba kuris moka išlaikymo išmoką, turtingą padėtį (finansinius išteklius). Poreikiai ir lėšos yra santykinės sąvokos. Teismas naudojasi tam tikra laisve, kad, atsižvelgdamas į konkrečios bylos aplinkybes, priimtų sprendimą. Teisminės institucijos parengė tam tikras rekomendacijas, vadinamuosius *Trema* standartus, tačiau teismui jie nėra privalomi.

Teismui priimant sprendimą, svarbios yra toliau nurodytų rūšių pajamos ir išlaidos:

darbo pajamos;

papildomo darbo pajamos;

stipendijos;

išmokos;

pensija;

iš (sub)nuomos gaunamos pajamos;

palūkanos ir kitos iš turto gaunamos pajamos;

prisidėjimas prie kitų asmenų, su kuriais yra išlaikomas bendras namų ūkis, namų ūkių išlaikymo;

esamos galimybės padidinti pajamas (darbingumas);

turto deklaracijos;

nuomos mokesčiai;

hipotekinės paskolos grąžinimo išmokos ir palūkanos, taip pat nuolatiniai mokesčiai. Čia turi būti nurodoma ir dar neišmokėta hipotekinės paskolos dalis; draudimo polisai;

būtinis nuolatinių kelionių išlaidos;

finansiniai įsipareigojimai kitiems asmenims;

išlaikymo kreditoriui ir (arba) jo šeimos nariams teikiamos specialios medicininės priežiūros išlaidos;

su pajamų gavimu susijusios išlaidos;

visos skolų deklaracijos.

Įstatymu nustatytas indeksavimas

Kiekvienais metais Teisingumo ministerija nustato procentinį dydį, kuriuo teismo priteista išlaikymo išmoka arba susitarimu nustatyta išmoka įstatymo nustatyta tvarka yra padidinama. Apskaičiuodama šį procentinį padidėjimą, ministerija atsižvelgia į atlyginimų pokyčius verslo bendruomenėje bei valstybiniame sektoriuje ir į atlyginimų pokyčius kituose sektoriuose. Šis procentinis dydis yra skelbiamas *Staatscourant* (Nyderlandų vyriausybės oficialiajame leidinyje).

Šiam automatiniam išlaikymo išmokų tikslinimui galioja įvairios išimtys. Šalys ir teismas gali atmesti įstatymo nustatytą indeksavimą arba nustatyti alternatyvų indeksavimo būdą.

9 Kaip ir kam mokamas išlaikymas?

Išlaikymas buvusiems sutuoktiniams yra mokamas tiesiogiai išlaikymo kreditoriui. Nepilnamečiams vaikams teismo nustatytos išlaikymo išmokos yra mokamos tiesiogiai vienam iš tėvų (ar globėjui), kuris prižiūri vaiką.

10 Jei atitinkamas asmuo (skolininkas) nemoka geranoriškai, kokiomis priemonėmis galima priversti jį mokėti?

Jeigu išlaikymo prievolė nustatoma teismo sprendimu, o išlaikymo skolininkas nemoka vaiko ir (arba) partnerio išlaikymo, prievolės vykdymą gali užtikrinti Roterdame įsikūręs **Nacionalinis išlaikymo išmokų išieškojimo biuras** (LBIO). Prievolės vykdymą taip pat gali užtikrinti antstolis. Jei nėra priimtas teismo sprendimas, reikia teisme iškelti bylą. Šiuo atveju turi būti samdomas advokatas.

11 Trumpai aprašykite priverstinio išieškojimo apribojimus, visų pirma skolininkų apsaugos nuostatas ir jūsų šalies vykdymo užtikrinimo sistemoje taikomus kitus apribojimus ar senaties terminus.

Areštuojant išmokas arba darbo užmokestį, būtina atsižvelgti į dalį, kurios neleidžiama areštuoti. Išlaikymo išmokai, kuri mokama kas mėnesį, taikomas senaties terminas yra 5 metai. Jei yra priimtas teismo sprendimas, kuriame yra nurodyti mokėjimo įsiskolinimai, t. y. jeigu faktiškai nurodyta fiksuota suma, senaties terminas yra dvidešimt metų. Siekiant užkirsti kelią reikalavimo teisės pasibaigimui, senaties terminą būtina sustabdyti.

12 Ar yra organizacija ar valdžios institucija, galinti padėti išieškoti išlaikymą?

Jei atsiranda įsiskolinimai, susiję su vaiko ir (arba) partnerio išlaikymu, kompetenciją turi **Nacionalinis išlaikymo išmokų išieškojimo biuras** (LBIO).

Tokius įgaliojimus LBIO turi suteikti išlaikymo kreditorius. Prireikus LBIO gali imtis priverstinių teismo sprendimo vykdymo priemonių. Pavyzdžiui, LBIO gali paskirti išlaikymo skolininko atlyginimo, priemokų arba nekilnojamojo ar kilnojamojo turto areštą.

Išlaikymo kreditorius gali prašyti teikti nemokamas LBIO paslaugas, jeigu abi šalys gyvena Nyderlanduose. Gavus prašymą išieškoti skolą, pirmiausia siekiama užkirsti kelią išieškojimo išlaidoms, šiuo tikslu rengiant trumpą tarpininkavimo procedūrą ir (arba) pateikiant paaiškinimą. Tai pavyksta trim ketvirtadaliais atvejų. Tačiau tais atvejais, kai LBIO perima išieškojimą, išlaikymo skolininkas išieškojimo išlaidas sumoka LBIO. LBIO nustato išieškojimo mokesčius. Šis mokeskis sudaro 15 proc. kas mėnesį mokėtinų išmokų ir išlaikymo įsiskolinimų dydžio. Iš išlaikymo skolininko taip pat išieškomos visos vykdymo išlaidos.

13 Ar organizacijos (valstybės ar privačios) gali anksčiau sumokėti visą ar dalį išlaikymo už skolininką?

Nepaisant to, kad LBIO yra vyriausybės įstaiga, jokios išlaikymo išmokos nėra mokamos iš anksto. Vyriausybė tai gali daryti vaiko išlaikymo ar teisinės pagalbos suteikimo atveju.

14 Jeigu ieškovas yra šioje valstybėje narėje, o skolininko gyvenamoji vieta – kitoje šalyje:

14.1 Ar kuri nors šios šalies valdžios institucija ar privati organizacija gali suteikti ieškovui pagalbą?

LBIO taip pat vykdo užduotis tarptautinio išlaikymo išieškojimo srityje. Šios užduotys kyla iš reglamentų ir konvencijų, kurių šalis yra Nyderlandai.

Nyderlandai yra 1956 m. birželio 20 d. JT konvencijos dėl išlaikymo išieškojimo užsienyje šalis. Tai yra tarpusavio teisinės pagalbos sutartis, kurios tikslas – palengvinti išlaikymo priteisimą tarptautinėse bylose. Šiuo tikslu konvencijoje nustatyta siunčiančiųjų ir gaunančiųjų institucijų sistema, kuri padeda išlaikymo kreditoriui užtikrinti išlaikymo reikalavimų vykdymą. LBIO Nyderlanduose veikia kaip siunčiančioji ir gaunančioji institucija.

Kiekvienas, kuris gyvena Nyderlanduose ir susiduria su išlaikymo iš užsienyje gyvenančio (t. y. valstybėje, kuri yra Niujorko konvencijos susitariančioji šalis) išlaikymo skolininko išieškojimu, gali remtis Niujorko konvencija. Konvencijoje aptariami vaiko ir partnerio išlaikymo klausimai.

Nuo 2014 m. rugpjūčio 1 d. galioja Europos Sąjungos (išskyrus Daniją) ir kitų susitariančiųjų šalių 2007 m. lapkričio 23 d. sudaryta Konvencija dėl tarptautinio vaikų ir kitokių šeimos išlaikymo išmokų išieškojimo. Konvencija galioja ne tik ES valstybėse narėse, bet taip pat Albanijoje, Bosnijoje ir Hercegovinoje, Norvegijoje ir Ukrainoje. ES valstybių narių tarpusavio santykių srityje viršesnis yra Išlaikymo reglamentas (Reglamentas (EB) Nr. 4/2009).

Hagos išlaikymo konvencija taikoma jaunesniems nei 21 metų vaikams. Jos taikymo sritis gali būti praplėsta kitiems šeimos nariams, jeigu abi susitariančiosios valstybės dėl to priima deklaraciją.

Norint pasinaudoti LBIO paslaugomis, būtina pateikti prašymo formą „**tarptautinės išlaikymo išmokos išieškojimas**“. Šią formą galima atsisiųsti iš **LBIO** svetainės.

LBIO ir užsienio institucijų veikla, jei ji vykdoma įgyvendinant Niujorko konvenciją ir Sutartį su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, iš esmės yra nemokama.

Išlaidos gali atsirasti dėl užsienyje vykstančio teismo proceso arba dėl išlaikymo išmokos išieškojimo.

14.2 Jei taip, kaip su šia valdžios institucija ar privačia organizacija susisiekti?

Dėl vaiko ir partnerio išlaikymo:

Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO)

Postbus 8901

3009 AX Rotterdam

Dėl teisinės pagalbos:

Raad voor Rechtsbijstand,

Postbus 450,

2501 CL The Hague

Tel. + 317 03701414

Dėl teisinės pagalbos tarpvalstybinėse bylose:

Raad voor Rechtsbijstand
Regiokantoor Den Haag
Kam: Jan Ouwehand
Laan van Meerdervoort 51B
2517 AE The Hague
Tel. 0031 (0)88 787 1320
e. paštas j.ouwehand@rvr.org

15 Jeigu skolininkas yra šioje valstybėje narėje, o ieškovas – kitoje:

15.1 Ar kuri nors šios šalies valdžios institucija ar privati organizacija gali suteikti ieškovui pagalbą?

LBIO išlaikymą iš Nyderlanduose gyvenančių išlaikymo skolininkų išieško taip pat užsienyje gyvenančių išlaikymo kreditorių prašymu. Jeigu kitoje valstybėje narėje esantis išlaikymo kreditorius nori reikalauti išlaikymo iš Nyderlanduose gyvenančio išlaikymo skolininko, jis gali remtis konvencijoje nustatyta sistema. Tuomet jis privalo kreiptis į savo šalies siunčiančiąją instituciją, kuri tokiu atveju susisieks su Nyderlandų gaunančiąja institucija (LBIO). Tuomet gaunančioji institucija imasi visų būtinų priemonių, kad išieškotų išlaikymą.

15.2 Jei taip, kaip su šia valdžios institucija ar privačia organizacija susisiekti ir kokią paramą galima gauti?

Kontaktiniai duomenys pateikiami atsakyme į 14.2 klausimą.

16 Ar šioje valstybėje narėje taikomas 2007 m. Hagos protokolas?

Taip.

17 Jei 2007 m. Hagos protokolas šioje valstybėje narėje netaikomas, kaip, vadovaujantis joje taikomomis tarptautinės privatinės teisės nuostatomis, nustatoma ieškiniui dėl išlaikymo taikytina teisė? Kokios tai tarptautinės privatinės teisės nuostatos?

Netaikoma.

18 Kaip, vadovaujantis išlaikymo reglamento V skyriaus struktūra, reglamentuojama teisė kreiptis į teismą dėl tarpvalstybinės bylos ES mastu?

Su teisingumo vykdymu susijusios išlaidos turi būti sumokamos bylos nagrinėjimo metu teisme. Tai yra teismo žyminis mokestis. Be to, taip pat patiriamos advokato ir antstolio atlyginimo išlaidos. Jeigu bylos šalis negali sumokėti (visų) advokato išlaidų, ji tam tikromis aplinkybėmis gali prašyti suteikti teisinę pagalbą. Tai vadinama teisinės pagalbos suteikimu. Vyriausybė sumoka dalį išlaidų, o bylos šalis sumoka asmeninę įmoką. Šios asmeninės įmokos dydis priklauso nuo bylos šalies pajamų ir piniginių lėšų.

Teisinę pagalbą skiria Teisinės pagalbos taryba. Bylos šalis privalo pateikti teisinės pagalbos parašymą tarybai, kuri turi jurisdikciją (t. y. apeliacinio teismo jurisdikcija) pagal advokato kontoros buvimo vietą. Praktiškai prašymą dažnai pateikia advokatas, jei į jį buvo kreiptasi dar prieš pateikiant tokį prašymą. Be to, būtina pateikti pajamų ir turto deklaraciją (kurią reikia gauti iš gyvenamosios vietos savivaldybės institucijos). Ši deklaracija kartu su prašymu turi būti siunčiama teisinės pagalbos tarybai, kuri išnagrinėja, ar bylos šalis atitinka teisinės pagalbos suteikimo sąlygas. Jei ji atitinka šias sąlygas, išduodamas teisės gauti teisinę pagalbą patvirtinimas. Tokiais atvejais taip pat sumažinamas teismo žyminis mokestis. Teisė į teisinę pagalbą taip pat galioja su tarpvalstybiniais ginčais susijusiose bylose, t. y. jeigu pareiškėjas gyvena užsienyje. Ši teisė nustatyta Europos tarpvalstybinės teisinės pagalbos direktyvoje. Teisinės pagalbos galima prašyti remiantis Teisinės pagalbos įstatymo 23A–23K straipsniais per Teisinės pagalbos tarybą Hagoje, naudojantis prie šios direktyvos pridėdama teisinės pagalbos prašymų standartine forma, kuri visose valstybėse narėse yra vienoda. Prireikus teisinės pagalbos taryba gali padėti pasirinkti advokatą.

19 Kokiomis priemonėmis šioje valstybėje narėje užtikrinama, kad būtų vykdoma išlaikymo reglamento 51 straipsnyje nurodyta veikla?

Pagal reglamento 51 straipsnį nepadaryti jokie pakeitimai.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 16/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.